

Metodický pokyn

k zakládání, údržbě a ošetřování meziřadí vinic, sadů a krajinných prvků v režimu ekologického zemědělství, vzhledem k dodržování požadavků nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a v souladu s nařízením Komise (ES) č. 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu

Určeno:

Kontrolním subjektům (KEZ o.p.s., Biokont, s.r.o., ABcert AG, organizační složka)

Kontrolnímu orgánu (ÚKZÚZ)

K využití:

Ekologickým podnikatelům a osobám podnikajícím v ekologickém zemědělství, poradcům

1. Úvod

Ekologické systémy zemědělského hospodaření by měly přispívat jak k ochraně přírody a krajiny, tak ke zvyšování druhové diverzity v kulturní krajině. Jedním z definovaných cílů ekologického zemědělství je přispívat k vysoké úrovni biologické rozmanitosti. Tento požadavek je definován v NR č. 834/2007, čl. 3, písm. a), bod ii). Zemědělci mají přímý vliv nejen na části krajiny, které obhospodařují, ale rovněž i na širší okolí. Druhová diverzita je také závislá na přírodních krajinných prvcích, které jsou často součástí zemědělského podniku. Je proto žádoucí, aby ekologický zemědělec zvyšoval jejich podíl v místě, kde hospodaří. Ekologické trvalé kultury (vinice a sady) též výrazně přispívají k tvorbě biodiverzity, a to především, jsou-li v interakci s přílehlými chráněným územím (NP, CHKO, PP, NPP NPR. Přírodním parkem nebo ekologicky a esteticky hodnotnou částí krajiny.

2. Meziřadí vinic a vegetační pokryv v sadech

Pro zakládání porostů, údržbu a ošetřování zatravněných meziřadí trvalých kultur platí ustanovení NR č. 834/2007 a NK č. 889/2008 v plném rozsahu.

U sadů, které jsou zařazeny do kategorie „extenzivní“, a kde to technologie pěstování dovoluje, je možné meziřadí obhospodařovat i jako ornou půdu v pásech. Agrotechnická opatření k obhospodařování orné půdy v meziřadí stromů a šíře pásu orné půdy musí být taková, aby nedocházelo k poškozování kořenového systému stromů a škodám na kmenech a k erozi půdy.

Na této orné půdě, která je tak vnímána jako vegetační pokrytí sadu, je možné pěstovat polní plodiny. Veškeré obhospodařování a pěstování musí být v souladu s právními předpisy ekologického zemědělství. Produkci je možné certifikovat a uvádět na trh jako produkt ekologického zemědělství.

U sadů, které jsou zařazeny do kategorie „intenzivní“, se provádí obhospodařování v souladu s metodickým pokynem č. 1/2009 Pravidla pro zakládání a údržbu ovocných sadů v ekologickém zemědělství.

Pro výsevy travinobylinných směsí v ekologických sadech a vinicích platí ustanovení NR č. 834/2007 čl. 12 odst. 1 písm. i) o používání ekologického rozmnožovacího materiálu.

Po dohodě s orgánem ochrany přírody však lze na místo výsevu ekologického osiva, použít pro zatravnění meziřadí některou z metod uvedenou v bodě 4. tohoto metodického pokynu.

3. Krajinné prvky v režimu ekologického zemědělství

Pokud hodlá ekologický podnikatel při zakládání krajinných prvků a ostatní krajiny zeleně vysazovat **ovocné stromy a keře**, je povinen vždy postupovat podle NR č. 834/2007, čl. 12 odst. 1, písm. i) a používat ekologicky vypěstovaný rozmnožovací materiál, včetně vlastních farmářských sazenic.

Není-li vhodný rozmnožovací materiál, původem z ekologického zemědělství k dispozici může ekologický podnikatel postupovat podle NK č. 889/2008 čl. 45 a případně požádat ÚKZÚZ o poskytnutí výjimky na použití vhodného rozmnožovacího materiálu z konvenčního zemědělství.

Při zakládání krajinných prvků, liniové a rozptýlené zeleně nebo dosazování **planě rostoucích dřevin** do již existujících krajinných prvků a krajiny zeleně ekofarmy, může ekologický podnikatel se souhlasem místně a věcně příslušného orgánu ochrany přírody použít sazenice dřevin, které nepocházejí z ekologického zemědělství.

Při zatravnění krajinných prvků, které jsou součástí ekofarmy, musí ekologický zemědělec použít ekologická osiva a osivové směsi, nebo po dohodě s orgánem ochrany přírody, použít některou z metod zatravnění uvedenou v bodě 4. tohoto metodického pokynu.

4. Rozmnožovací materiál přírodního původu.

Při zakládání porostů, údržbě, ošetřování zatravněných meziřadí trvalých kultur a krajinných prvků, se v zájmu zachování biodiverzity a místních genetických zdrojů doporučuje a považuje za rovnocenné uznanému ekologickému osivu:

- zatravnění druhově bohatou regionální travinobylinnou směsí,
- samovolná sukcese,
- mulčování čerstvě sklizenou rostlinnou hmotou – tzv. „zeleným senem“,
- použití výdrolků sena – mulčování tzv. „suchým senem“
- jiné metody zatravnění.

Všechna výše uvedená metoda je možné použít jen se souhlasem místně a věcně příslušného OOP. Zemědělec při kontrole dokládá jeho písemné stanovisko.

5. Sběr volně rostoucích rostlin a jejich částí

Pokud je na ekofarmách, kde byl v souladu s tímto metodickým pokynem, použit přírodní rozmnožovací materiál, jiná metoda zatravnění anebo sazenice planě rostoucích dřevin schválené orgánem přírody, prováděn sběr volně rostoucích rostlin a jejich částí, je možno získané části rostliny certifikovat jako ekologické, ve smyslu NK č. 834/2007 čl. 12, odst. 2.

Tento metodický pokyn nabývá platnosti dne 1. 6. 2010.